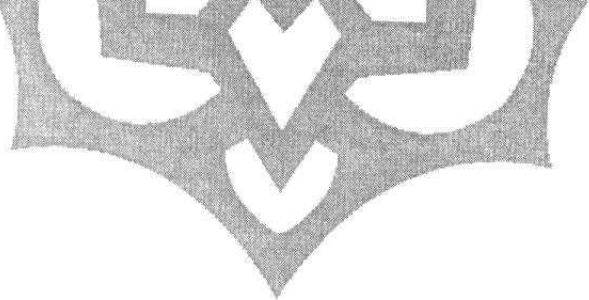

ابعاد فقهی جهاد دفاعی

در قرآن کریم

تهیه و تألیف

عابدین غفاری توران

www.ketab.ir

سرشناسه : غفاری توران، عابدین، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور: ابعاد فقهی جهاد دفاعی در قرآن کریم / تهیه و تألیف عابدین غفاری توران.
مشخصات نشر: قم: امتداد حکمت، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۱۰۸ ص.؛ ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.
شابک: ۹۷۸-۹۸۹۹۵-۹-۵: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۹۹۵-۹-۵ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۰۰ - ۱۰۸.
موضوع : جهاد در قرآن
Jihad in the Qur'an
جهاد (فقه)
Jihad (Islamic law) *
جنگ -- جنبه‌های قرآنی
War -- Qur'anic teaching
جنگ -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
War -- Religious aspects -- Islam

رده بندی کنگره: BP۱۰۴

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۵۹

شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۴۴۰۷۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

www.ketab.ir

نام کتاب: ابعاد فقهی جهاد دفاعی در قرآن کریم

نام نویسنده: عابدین غفاری توران

ناشر: امتداد حکمت

سال چاپ: ۱۴۰۰

نوبت چاپ: اول

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۹۹۵-۹-۵

طراحی جلد و صفحه آرایی: علی ملانی

شمارگان: ۵۰۰

قطع: رقعی

قیمت: ۴۰ هزار تومان

کلیه حقوق محفوظ است.

تلفن مرکز پخش: ۰۹۹۲۸۲۷۱۱۰۵

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۵	فصل اول: مفاهیم و مبانی نظری
۱۶	مقدمه
۱۷	معناشناسی واژه جهاد
۱۸	۱. جهاد بالقول
۱۸	۲. جهاد بالسلح
۱۹	۳. جهاد بالعمل
۲۰	۴. جهاد بالنفس
۲۱	حوزه معنایی «جهاد» در کاربرد قرآنی
۲۲	واژه های همشین جهاد در قرآن
۲۲	۱. فی سبیل الله
۲۳	۲. آمنوا
۲۶	واژگان جانشین «جهاد» در قرآن
۲۶	۱. قتال

۲۸.....	۲.ضرب.....
۲۹.....	۳.غزو.....
۳۰.....	۴.حرب.....
۳۱.....	انواع جهاد در قرآن.....
۳۱.....	۱.جنگ با مشرکان.....
۳۱.....	۲.جنگ با کفار.....
۳۲.....	۳.جنگ با اهل کتاب.....
۳۲.....	۴.جنگ با منافقان.....
۳۴.....	۵.جنگ با اهل بغی.....
۳۴.....	۶.جهاد رهایی بخش.....
۳۶.....	جهاد ابتدایی، مصداقی از «دفاع».....
۴۰.....	نتیجه گیری.....
۴۱.....	فصل دوم: خصوصیات و شرایط جهاد دفاعی.....
۴۳.....	خصوصیات جهاد دفاعی.....
۴۴.....	شرایط جهاد دفاعی از منظر فقهی.....
۴۹.....	فصل سوم: ادله فقهی وجوب جهاد.....
۵۰.....	عقلی و فطری بودن دفاع.....
۵۱.....	آیات قرآن.....
۵۹.....	روایات.....
۶۱.....	اجماع فقها.....

۷۳.....	فصل چهارم: اهمیت جهاد دفاعی بر جهاد ابتدایی از منظر فقهی
۷۴.....	وجوب جهاد دفاعی، مطلق است
۷۷.....	همکاری با جائر در جهاد دفاعی
۷۹.....	جهاد دفاعی وظیفه‌ای همگانی
۸۱.....	دفاع در برابر هر مقدار از کفار
۸۱.....	دفاع در هر زمان و مکان
۸۲.....	در دفاع دعوت کفار به اسلام شرط نیست
۸۲.....	اجبار مردم به حضور در دفاع
۸۳.....	ضرورت تأمین مخارج جهاد از سوی مردم
۸۳.....	وجوب مطلق مردمانی
۸۴.....	لزوم دفاع در برابر هر دشمن
۸۵.....	نقض عهد و امان در صورت ضرورت
۸۷.....	فصل پنجم: سیره فقها در دفاع از سرزمین‌های اسلامی
۸۹.....	جهاد با متجاوزان روسی و انگلیسی
۹۲.....	جهاد برای آزادی فلسطین
۹۵.....	نتیجه‌گیری
۹۹.....	منابع و مأخذ
۱۰۷.....	منابع اینترنتی

خداوند متعال در وجود موجودات زنده غرایز گوناگونی قرار داده که از جمله آن غریزه‌ها «غضب»، «حب ذات و حب نفس» است تا هرگاه حیات آن‌ها در معرض خطر و تهاجم دشمن قرار گرفت، با تمام نیرو و ابزاری که در اختیار دارند، از خود دفاع کنند. بنابراین، جهاد امری فطری است از این رو دین اسلام برای جهاد ارزش فراوانی قائل است و جهاد و پیکار در راه خداوند را مایه نجات انسان‌ها و حفظ حقوق آنان می‌داند. تا جایی که در قرآن کریم بیشترین آیات، بعد از معاد، درباره جهاد و فضیلت‌های آن است.

اسلام معتقد است که جهاد در راه خداوند خواه برای دفاع از جامعه اسلامی و حمایت از مظلومان و احوام برای حفظ دین و گسترش آن در سرزمین‌های دیگر باشد، در هر حال دفاع از حقوق انسان‌ها محسوب می‌شود. بنابراین، در جوامع اسلامی برای دفاع از ارزش‌های دین، وجود یک نیروی دفاعی قدرتمند ضروری احساس می‌شود تا از چنین ایده‌های الهی و انسانی باارزشی دفاع کند.

جهاد از دیدگاه اسلام دارای اقسامی است که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از: جهاد ابتدایی، جهاد دفاعی و جهاد با نفس.

دفاع امری فطری است که خداوند در نهاد همه موجودات و از جمله بشر قرار داده است، و همه موجودات از قدرت دفاعی مناسب با شرایط خود برخوردار هستند و از آن برای حفظ وجود خود و وجود افراد و اشیاء مورد علاقه و توجه خود بهره می‌برند و از این رو جهاد در اسلام جزء ضروریات و یکی از

فروع دین شمرده شده است و فقهای اسلام نیز به تفصیل به جوانب این بحث پرداخته‌اند.

در عصر ما، به‌ویژه به دلیل موقعیت خاص سوق‌الجیشی کشور و منطقه خاورمیانه و همچنین تحولات سیاسی، نظامی و امنیتی در سطح جهان، جهاد دفاعی از جمله موضوعاتی است که بیش‌ازپیش اهمیت یافته و لازم است ابعاد مختلف آن دیده و تبیین گردد. به‌ویژه لازم است شرایط و مسئله اذن در جهاد ابتدایی در عصر غیبت به‌طور دقیق و شفاف مورد تبیین و واکاوی قرار بگیرد.

به این منظور ابتدا لازم است بُعد فقهی جهاد دفاعی با تکیه بر کتاب و سنت و سیره علمای سلف استخراج و بیان گردد به‌ویژه فتاوی علمای شیعه در مقابله با تجاوزات دشمنان اسلام در دوران معاصر می‌تواند در این زمینه کارگشا باشد. در ادامه لازم است بعد کلامی جهاد دفاعی بررسی و تبیین گردد. بیان قرآن کریم از مشروعیت جهاد و ارزشی بودن جهاد در اسلام مورد مطالعه قرار بگیرد و بررسی شود که ادله عقلی در تأیید فرمایشات قرآن و ادله روایی در راستای برداشت ما از آیات شریفه وجود دارد یا خیر؟

در مرحله بعد به مباحث اخلاقی جهاد دفاعی باید توجه شود. در این قسمت با تکیه بر این اصل که اسلام دین اخلاق است و پیامبر گرامی اسلام برای احیاء و تکمیل مکارم اخلاقی مبعوث شده است، بیان خواهیم کرد که حتی ساحت جنگ و جهاد نیز در اسلام آمیخته با دستورات و آموزه‌های اخلاقی است و قرآن کریم به رعایت این آموزه‌های اخلاقی تأکید جدی و دستوری دارد، لذا متهم کردن اسلام به دین خشونت، از اساس ادعایی باطل است.

